

Federación Española de Asociaciones de Rehabilitación Psicosocial
Pº Gral. Martínez Campos, 36 bajo 28010- Madrid www.fearp.org
La FEARP es miembro de la Asociación Mundial de Rehabilitación Psicosocial (WAPR) www.wapr.info

¿Què es rehabilitació psicosocial? Un mapa per a professionals

El dia 22 d'octubre de 2019 farà 18 anys de la constitució en Madrid de la Federación Española de Asociaciones de Rehabilitación Psicosocial (FEARP). La fita metafòric de la "majoria d'edat" ha inspirat les actuacions que la FEARP es proposa desenvolupar després del Congrés Mundial de Rehabilitació Psicosocial celebrat a Madrid al juliol de 2018. La rehabilitació psicosocial és ja una disciplina madura a Espanya. Pensem que ara és el moment de traslladar als professionals i a la societat el coneixement i l'experiència acumulats.

Com a primer pas proposem a continuació una definició del que la FEARP entén per rehabilitació psicosocial. Per a una major claredat s'ha desenvolupat en deu punts. La definició de rehabilitació psicosocial de FEARP està dirigida principalment als professionals sanitaris i socials, si bé pensem que igualment pot ser d'utilitat en altres àmbits com l'educatiu, el laboral i el judicial. Convidem a tots a assumir-la com a pròpia; també a la ciutadania i als seus representants polítics, els quals poden beneficiar-se d'aquesta definició per prioritzar l'ús dels recursos públics.

1. La rehabilitació psicosocial és una pràctica interdisciplinària dirigida a la promoció i manteniment de l'autonomia de les persones que pateixen algun trastorn mental potencialment discapacitant, així com a la seva integració comunitària. L'objectiu de la rehabilitació psicosocial és la recuperació personal.
2. La recuperació personal permet gaudir de la condició humana, tenint en compte la protecció activa dels drets humans durant el patiment d'un trastorn mental. Implica un procés actiu de reconstrucció personal, que és autodeterminat, i se serveix de suports professionals i comunitaris.
3. Autonomia personal és la presa de consciència de l'oportunitat i la responsabilitat que suposa construir la pròpia identitat, en un marc de participació comunitària, i la capacitat per desenvolupar una vida independent amb els suports necessaris.
4. Els trastorns mentals poden afectar les funcions neurocognitives, produir discapacitat en el funcionament psicosocial i disminuir la funcionalitat en l'exercici d'activitats de la vida diària. També poden contribuir a una limitació en l'exercici de rols socials. D'altra banda, les creences culturals respecte al problema dels trastorns mentals afecten al seu impacte personal.

5. Com a camp interdisciplinari que és, la rehabilitació psicosocial se serveix principalment de models teòrics aplicables als sistemes complexos.
6. El model d'atenció integral en salut mental comunitària és el marc assistencial en el qual s'integra la rehabilitació psicosocial. Aquesta ha de formar part de l'avaluació i tractament de les persones amb trastorn mental, des de l'inici de l'atenció, i de forma conjunta i integrada amb altres intervencions mèdiques, psicològiques i socials.
7. Les intervencions en rehabilitació psicosocial es fonamenten en el coneixement científic i es concreten en bones pràctiques. Aquestes permeten individualitzar les intervencions atenent a la universalitat de la dignitat humana, a la diversitat biològica, cultural i biogràfica de cada persona i a la prioritat de la seva autodeterminació.
8. Les tècniques en què es concreta la pràctica de la rehabilitació psicosocial tenen gran diversitat. Són aplicables a totes les etapes del cicle vital, si bé són d'especial importància en persones joves. Les tècniques s'han d'adaptar a les necessitats de la persona, i no al contrari; han de persistir durant tot el temps que resultin eficaços.
9. Es requereix un enfocament integral i holístic per evitar una reducció esbiaixada de les persones en rehabilitació als aspectes biològics, a la seva condició sociocultural o a la seva subjectivitat.
10. La principal oportunitat per a la recuperació personal és l'anàlisi i la reintegració dels elements biològics, socials, funcionals, culturals, psicològics i biogràfics de cada individu, atenent tant a les seves fortaleses com als seus debilitats.

Madrid, 26 de gener de 2019

Federación Española de Asociaciones Rehabilitación Psicosocial (FEARP)